

Temat 12. Wierzę w Ducha Świętego. Wierzę w Święty Kościół powszechny

Duch Święty łączy głęboko
wiernych z Chrystusem w taki
sposób, że tworzą jedno ciało –
Kościół, gdzie istnieje
różnorodność członków i
funkcji.

20-12-2012

W Piśmie Świętym Duch Święty jest
nazywany różnymi imionami –
między innymi Dar, Pan, Duch Boży,

Duch Prawdy i Paraklet. Każde z tych słów wskazuje nam jakąś cechę Trzeciej Osoby Trójcy Przenajświętszej. Duch Święty jest „Darem”, dlatego że Ojciec i Syn zsyłają nam Go bezinteresownie – Duch przybył, aby zamieszkać w naszych sercach (por. Ga 4, 6). Przybył, aby zostać na zawsze z ludźmi. Poza tym od Niego pochodzą wszystkie łaski i dary, z których największym jest życie wieczne razem z Trzema Boskimi Osobami – w Duchu Świętym mamy dostęp do Ojca przez Syna.

Duch Święty jest „Panem” i „Duchem Bożym”, które to imiona w Piśmie Świętym są przypisywane tylko Bogu, dlatego że Bóg jest Ojcem i Synem. Jest „Duchem Prawdy”, dlatego że naucza nas w pełny sposób wszystkiego, co objawił nam Chrystus, oraz prowadzi i utrzymuje Kościół w prawdzie (por. J 15, 26; 16, 13-14). Jest „drugim” Parakletem

(Pocieszycielem, obrońcą) obiecanym przez Chrystusa, który jest pierwszym Parakletem (grecki tekst mówi o „drugim” Paraklecie a nie o „odmiennym” Paraklecie, żeby podkreślić komunę i ciągłość między Chrystusem a Duchem Świętym).

W Symbolu Nicejsko-Konstantynopolitańskim modlimy się: *„Et in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem: qui ex Patre [Filioque] procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas”*. W tym zdaniu Ojcowie Soboru Konstantynopolitańskiego (381) chcieli użyć niektórych spośród wyrażeń biblijnych, jakimi nazywano Ducha Świętego. Mówiąc, że jest „Ożywicielem”, odnosili się do daru Boskiego życia dawanego człowiekowi. Będąc Panem i Ożywicielem, Duch Święty jest Bogiem razem z Ojcem i Synem, i w związku z tym odbiera takie samo

uwielbienie, jak pozostałe Dwie Osoby Boskie. Wreszcie, chcieli podkreślić misję, jaką Duch Święty realizuje wśród ludzi: mówił przez proroków. Prorokami są ci, którzy mówili w imię Boga poruszani przez Ducha, żeby spowodować nawrócenie swojego ludu. Dzieło Ducha Świętego, objawiające się w prorocत्वach Starego Testamentu, znajduje swoją pełnię w tajemnicy Jezusa Chrystusa, ostatecznego Słowa Boga.

„Jakie są symbole Ducha Świętego? Są liczne: *woda żywa*, która wypływa z boku Chrystusa ukrzyżowanego i nasycza ochrzczonych; *namaszczenie* olejem, które jest sakramentalnym znakiem bierzmowania; *ogień*, który przekształca wszystko, czego dotyka; *obłok* – raz ciemny, raz świetlisty – w którym objawia się chwała Boża; *włożenie rąk*, przez które udzielany jest dar Ducha Świętego; *gołębica*, która zstępuje na

Chrystusa i spoczywa na Nim podczas chrztu” (*Kompendium*, 139).

1.2. Misja Ducha Świętego

Trzecia Osoba Trójcy

Przenajświętszej współdziała z

Ojcem i Synem od początku zamysłu naszego zbawienia do jego

wypełnienia, ale w „czasach ostatecznych” – rozpoczętych

odkupieńczym Wcieleniem Syna –

Duch Święty objawił się i został nam dany oraz został uznany i przyjęty jako Osoba (por. *Katechizm*, 686).

Przez działanie Ducha Świętego Syn

Boży przyjął ciało w przeczystym

łonie Maryi Dziewicy. Duch Święty

namaścił Go od początku. Dlatego

Jezus Chrystus jest Mesjaszem od

początku swojego człowieczeństwa,

to znaczy, od samego Wcielenia (por.

Łk 1, 35). Jezus Chrystus objawia

Ducha swoim nauczaniem,

wypełniając obietnicę uczynioną

Patriarchom (por. Łk 4, 18nn.) i

udziela Go rodzącemu się Kościołowi, tchnąc na Apostołów po swoim Zmartwychwstaniu (por. *Kompendium*, 143). W Dzień Pięćdziesiątnicy Duch Święty został posłany, aby pozostawać od tego czasu w Kościele, mistycznym Ciele Chrystusa, ożywiając i prowadząc go przy pomocy swoich darów i obecności. Dlatego też mówi się, że Kościół jest Świątynią Ducha Świętego i że Duch Święty jest jakby duszą Kościoła.

W dzień Pięćdziesiątnicy Duch Święty zstąpił na Apostołów i pierwszych uczniów, ukazując przy pomocy zewnętrznych znaków ożywienie Kościoła założonego przez Chrystusa. „Posłanie Chrystusa i Ducha Świętego wypełnia się w Kościele, który jest posłany, aby głosić i upowszechniać misterium komunii Trójcy Świętej” (*Kompendium*, 144). Duch

Święty sprawia, że świat wkracza w „czasy ostateczne”, w czasy Kościoła.

Ożywianie Kościoła przez Ducha Świętego gwarantuje, że będzie pogłębiane, pozostanie na zawsze zachowane żywe i bez uszczerbku wszystko to, co Chrystus powiedział i czego nauczał, w dniach, kiedy żył na ziemi do dnia swojego

Wniebowstąpienia¹. Poza tym poprzez celebrowanie i udzielanie sakramentów Duch Święty uświęca Kościół i wiernych, sprawiając, że Kościół wciąż prowadzi dusze do Boga².

„W niepodzielnej Trójcy Świętej Syn i Duch Święty są odrębni, ale nierozdzielni. Od początku aż do końca czasów, kiedy Ojciec posyła Syna, posyła zawsze swojego Ducha, który nas jednoczy w wierze, abyśmy mogli jako przybrani synowie nazywać Boga „Ojcem” (Rz 8,15). Duch Święty jest niewidzialny, lecz

poznajemy Go poprzez Jego działanie, gdy objawia nam Syna i kiedy działa w Kościele” (*Kompendium*, 137).

1.3. W jaki sposób Chrystus i Duch Święty działają w Kościele?

Za pośrednictwem sakramentów Chrystus udziela swojego Ducha członkom swojego Ciała i ofiaruje im łaskę Bożą, która daje owoce nowego życia, według Ducha. Duch Święty działa również, udzielając szczególnych łask niektórym chrześcijanom dla dobra całego Kościoła, i jest Mistrzem, który przypomina wszystkim chrześcijanom to, co objawił Chrystus (por. J 14, 25nn.).

„Duch Święty buduje, ożywia i uświęca Kościół: Duch Miłości przywraca ochrzczonej utracone przez grzech podobieństwo Boże i pozwala im żyć w Chrystusie, uczestniczyć w życiu Trójcy Świętej.

Posyła ich, aby dawali świadectwo o Prawdzie Chrystusa i ustala ich wzajemne funkcje, aby wszyscy przynosili „owoce Ducha” (por. Ga 5,22-23)” (*Kompendium*, 145).

2. Wierzę w Święty Kościół powszechny

2.1. Objawienie Kościoła

Kościół jest tajemnicą (por. np. Rz 16, 25-27), to znaczy, rzeczywistością, w której wchodzi w kontakt i komunie Bóg i ludzie. Słowo ‘Kościół’ pochodzi z greckiego „ekklesia”, co oznacza ‘zgromadzenie wezwanych’. W Starym Testamencie było używane, żeby przetłumaczyć „quahal Yahweh”, czyli zgromadzenie zebrane przez Boga, aby uczcić Go należnym kultem. Przykładami tego są zgromadzenie synajskie i to, które zebrało się w czasach króla Jozasza w celu oddania chwały Bogu i przywrócenia czystości Prawa (reforma). W Nowym Testamencie

ma różne znaczenia w ciągłości ze Starym Testamentem, ale oznacza w szczególny sposób lud, który Bóg zwołuje i gromadzi z krańców ziemi, żeby ustanowić zgromadzenie wszystkich, którzy przez wiarę w Jego Słowo i przez Chrzest, są dziećmi Bożymi, członkami Chrystusa i świątynią Ducha Świętego (por. *Katechizm*, 777; *Kompendium*, 147).

W Piśmie Świętym Kościół otrzymuje różne nazwy, z których każda podkreśla szczególnie niektóre aspekty tajemnicy komunii Boga z ludźmi. „Lud Boży” to tytuł, jaki otrzymał Izrael. Kiedy stosuje się go do Kościoła, nowego Izraela, oznacza on, że Bóg nie chciał zbawiać ludzi pojedynczo, tylko ustanawiając ich jako jeden naród zgromadzony poprzez jedność Ojca, Syna i Ducha Świętego, który poznał Boga w prawdzie i służy Mu w święty sposób³. Oznacza również, że Kościół

został wybrany przez Boga, że jest widzialną wspólnotą, która jest w drodze – między narodami – ku swojej ostatecznej ojczyźnie. W tym ludzie Bożym wszyscy mają wspólną godność dzieci Bożych, wspólną misję – bycie solą ziemi – i wspólny cel, jakim jest Królestwo Boże. Wszyscy uczestniczą w trzech funkcjach Chrystusa – królewskiej, prorockiej i kapłańskiej (por. *Katechizm*, 782-786).

Kiedy mówimy, że Kościół jest „Ciałem Chrystusa”, chcemy podkreślić, że poprzez posłanie Ducha Świętego Chrystus łączy ze sobą głęboko wiernych, przede wszystkim w Eucharystii, włącza ich do swojej Osoby przez Ducha Świętego, utrzymujących się i wzrastających w łączności między sobą w miłości i tworzących jedno ciało w różnorodności członków i funkcji. Również wskazuje się, że zdrowie lub choroba jednego członka

odbija się na całym ciele (por. 1 Kor 12, 1-24) i że wierni, jako członki Chrystusa, są Jego narzędziami do działania w świecie (por. *Katechizm*, 787-795). Kościół jest również nazywany „Oblubienicą Chrystusa” (por. Ef 5, 26nn.), co podkreśla, w ramach jedności, jaką Kościół przeżywa z Chrystusem, rozróżnienie obu podmiotów. Wskazuje to również, że Przymierze Boga z ludźmi jest ostateczne, dlatego że Bóg jest wierny swoim obietnicom i że Kościół odpowiada mu tak samo wiernie, będąc płodną Matką wszystkich dzieci Bożych.

Kościół jest również „świątynią Ducha Świętego”, dlatego że Duch Święty żyje w Ciele Kościoła i buduje go w miłości Słowem Bożym, sakramentami, cnotami i charyzmatami⁴. Jako że prawdziwą świątynią Ducha Świętego był Chrystus (por. J 2, 19-22) ten obraz również wskazuje, że każdy

chrześcijanin jest Kościołem i
świątynią Ducha Świętego.

Charyzmaty są darami, jakich Duch
Święty udziela każdemu człowiekowi
dla dobra ludzi, dla potrzeb świata, a
zwłaszcza dla budowania Kościoła.

Pasterzom przysługuje rozróżnianie i
ocenianie charyzmatów (por. 1 Tes 5,
20-22; *Kompendium*, 160).

„Kościół znajduje swój początek i
swoje wypełnienie w odwiecznym
zamyśle Boga. Był przygotowany w
Starym Przymierzu wraz z
wybraniem Izraela jako ludu Bożego,
będącym znakiem przyszłego
zjednoczenia wszystkich narodów.
Założony przez słowa i czyny Jezusa,
został urzeczywistniony przede
wszystkim za pośrednictwem Jego
odkupieńczej Męki i Jego
Zmartwychwstania. Został następnie
ukazany jako misterium zbawienia
przez wylanie Ducha Świętego w
dniu Pięćdziesiątnicy. Osiągnie swoje
wypełnienie w chwale nieba jako

zgromadzenie wszystkich odkupionych” (*Kompendium*, 149; por. *Katechizm*, 778).

Kiedy Bóg objawia swój zamysł zbawienia, który jest niezmienny, objawia również, w jaki sposób zamierza go zrealizować. Tego zamysłu Bóg nie zrealizował jednym aktem, tylko najpierw przygotowywał ludzkość do przyjęcia Zbawienia, a dopiero później objawił się w pełni w Chrystusie. To ofiarowanie Zbawienia w Boskiej komunii i w jedności ludzkości zostało ostatecznie udzielone ludziom za pośrednictwem daru Ducha Świętego, który został rozlany w sercach wierzących, dając nam osobisty i stały kontakt z Chrystusem. Będąc dziećmi Boga w Chrystusie, uznajemy się za braci pozostałych dzieci Bożych. Wszelkie braterstwo i jedność rodzaju ludzkiego opiera się na wspólnym synostwie Bożym, które zostało nam ofiarowane przez

Ojca w Chrystusie. Nie ma braterstwa bez wspólnego Ojca, do którego dochodzimy przez Ducha Świętego.

Kościół nie założyli ludzie. Nie jest to nawet szlachetna ludzka odpowiedź na doświadczenie zbawienia dokonane przez Boga w Chrystusie. W tajemnicach życia Chrystusa, namaszczonego przez Ducha, wypełniły się obietnice zapowiedziane w Prawie i u proroków. Można również powiedzieć, że założenie Kościoła zbiega się z życiem Jezusa Chrystusa. Kościół nabiera kształtu w odniesieniu do misji Chrystusa wśród ludzi i dla ludzi. Nie ma jednego momentu, w którym Chrystus założył Kościół. Zakładał go w całym swoim życiu: od swojego Wcielenia do Śmierci, Zmartwychwstania, Wniebowstąpienia aż po Zesłanie Parakleta. Przez całe swoje życie Chrystus – w którym zamieszkiwał

Duch – pokazywał, jaki powinien być Jego Kościół, zarządzając jedne rzeczy, a następnie inne. Po Wniebowstąpieniu Chrystusa Duch został posłany do Kościoła i trwa w nim, jednocząc go z misją Chrystusa, przypominając Mu to, co objawił Pan, i prowadząc go w ciągu historii ku jego pełni. To On jest przyczyną obecności Chrystusa w Jego Kościele przez sakramenty i przez Słowo i ozdabia go nieustannie różnymi hierarchicznymi i charyzmatycznymi darami⁵. Ze względu na Jego obecność wypełnia się obietnica Pana, że będzie ze swoimi zawsze aż do końca czasów (por. Mt 28, 20).

II Sobór Watykański przywrócił starożytne określenie Kościoła – „komunia”. W ten sposób wskazuje się, że Kościół jest rozszerzeniem wewnętrznej Komunii Trójcy na ludzi. I że na tej ziemi jest ona już komunią z Boską Trójcą, choćby nie została jeszcze dokonana w swojej

pełni. Poza komunią Kościół jest znakiem i narzędziem tej komunii dla wszystkich ludzi. Przez nią uczestniczymy w wewnętrznym życiu Boga i przynależymy do rodziny Boga jako Jego dzieci w Synu przez Ducha⁶. Dokonuje się to w szczególny sposób w sakramentach, głównie w Eucharystii, nazywanej również niekiedy *Komunią* (por. 1 Kor 10, 16). Wreszcie Kościół nosi również nazwę komunii, dlatego że formuje i określa przestrzeń chrześcijańskiej modlitwy (por. *Katechizm*, 2655, 2672, 2790).

2.2. Misja Kościoła

Kościół musi głosić i ustanawiać wśród wszystkich narodów Królestwo Boże rozpoczęte przez Chrystusa. Na ziemi jest załączkiem i początkiem tego królestwa. Po swoim Zmartwychwstaniu Pan posłał Apostołów, aby głosili Ewangelię, aby chrzcili i nauczali wypełniać to, co

On nakazał (por. Mt 28, 18nn.). Pan powierzył swojemu Kościołowi tę samą misję, którą powierzył Mu Ojciec (por. J 20, 21). Od początku Kościoła ta misja była realizowana przez wszystkich chrześcijan (por. Dz 8, 4; 11, 19), którzy często składali ofiarę z własnego życia, żeby ją wypełnić. Misyjny nakaz Pana ma swoje źródło w odwiecznej miłości Boga, który posłał swojego Syna i swojego Ducha, dlatego że „pragnie, by wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy” (1 Tm 2, 4).

W tym misyjnym posłaniu zawierają się trzy funkcje Kościoła na ziemi: *munus profeticum* (głoszenie Dobrej Nowiny o Zbawieniu w Chrystusie), *munus sacerdotale* (rzeczywiście uobecniać i przekazywać życie Chrystusa, który zbawia przez sakramenty) i *munus regale* (pomoc chrześcijanom w spełnianiu misji i we wzrastaniu w świętości). Chociaż

wszyscy wierni dzielą to samo posłanie, nie wszyscy spełniają tę samą rolę. Niektórzy z nich zostali wybrani przez Pana do pełnienia określonych funkcji, jak Apostołowie i ich następcy, którzy są formowani przez sakrament kapłaństwa z Chrystusem jako Głową Kościoła w szczególny sposób, odmienny od pozostałych.

Dlatego że Kościół otrzymał od Boga zbawczą misję na ziemi dla ludzi i został przygotowany przez Boga, żeby ją zrealizować, mówi się, że Kościół jest powszechnym sakramentem Zbawienia, ponieważ jego celem jest chwała Boga i zbawienie ludzi (por. *Katechizm*, 775). Jest on powszechnym sakramentem zbawienia, dlatego że jest znakiem i narzędziem pojednania i komunii ludzkości z Bogiem oraz jedności całego rodzaju ludzkiego⁷. Mówi się również, że Kościół jest tajemnicą, dlatego że w

jego widzialnej rzeczywistości
uobecnia się i działa duchowa i
Boska rzeczywistość, którą postrzega
się tylko przy pomocy wiary.

Stwierdzenie „poza Kościołem nie
ma zbawienia” oznacza, że wszelkie
zbawienie pochodzi od Chrystusa-
Głowy za pośrednictwem Kościoła,
który jest Jego Ciałem. Nikt nie może
się zbawić, jeżeli, uznawszy, że
Kościół został założony przez
Chrystusa dla zbawienia ludzi,
odrzuca go lub w nim nie trwa.
Równocześnie, dzięki Chrystusowi i
Jego Kościołowi, mogą osiągnąć
wieczne zbawienie wszyscy ci, którzy
bez żadnej winy nie znają Ewangelii
Chrystusa i Jego Kościoła, ale
szczerze poszukują Boga i pod
wpływem łaski starają się spełniać
Jego wolę, poznaną poprzez osąd
sumienia. Wszystkie elementy dobra
i prawdy, znajdujące się w innych
religiach i pochodzące od Boga, mogą
przygotować do przyjęcia Ewangelii i

prowadzić ku jedności ludzkości w Kościele Chrystusa (por. *Kompendium*, 170nn.).

2.3. Właściwości Kościoła: jeden, święty, powszechny, apostolski

Nazywamy właściwościami te elementy, które cechują Kościół. Znajdujemy je w wielu Symbolach wiary od bardzo starożytnych epok Kościoła. Wszystkie właściwości są darem Bożym, który niesie ze sobą zadanie do spełnienia przez chrześcijan.

Kościół jest *Jeden*, ponieważ jego początkiem i wzorcem jest Trójca Przenajświętsza, ponieważ Chrystus – jego Założyciel – przywraca jedność wszystkich w jednym ciele, ponieważ Duch Święty jednoczy wiernych z Głową, którą jest Chrystus. Ta jedność objawia się w tym, że wierni wyznają tę samą wiarę, sprawują te same sakramenty, są zjednoczeni w tej samej hierarchii, mają wspólną

nadzieję i tę samą miłość. Kościół istnieje jako społeczność ustanowiona i zorganizowana na świecie w Kościele katolickim, rządzonego przez następcę Piotra i przez biskupów pozostających z nim w łączności⁸. Tylko w Kościele katolickim można otrzymać pełnię środków zbawienia, ponieważ Pan powierzył dobra Nowego Przymierza Kolegium Apostolskiemu, którego głową jest Piotr. W kościołach i wspólnotach niekatolickich istnieje wiele dóbr uświęcenia i prawdy, które pochodzą od Chrystusa i promują katolicką jedność. Duch Święty posługuje się nimi jako narzędziami zbawienia, zważywszy że ich siła pochodzi z pełni łaski i prawdy, jaką Chrystus dał Kościołowi katolickiemu (por. *Katechizm*, 819). Członkowie tych kościołów i wspólnot włączają się do Chrystusa w Chrzcie i dlatego uznajemy ich za braci. Można wzrastać w jedności: zbliżając się bardziej do Chrystusa i

pomagając pozostałym
chrześcijanom być bliżej Niego,
wspierając jedność w sprawach
istotnych, wolność w mniej ważnych,
a we wszystkich miłość⁹, czyniąc
dom Boży bardziej nadającym się do
zamieszkania dla pozostałych,
wzrastając w czci i szacunku dla
Papieża i hierarchii, pomagając im i
przestrzegając ich nauczania.

Ruch ekumeniczny jest zadaniem
eklezyjalnym, poprzez które usiłuje
się przywrócić jedność między
chrześcijanami w jednym Kościele
założonym przez Chrystusa. Jest to
pragnienie Pana (por. J 17, 21).
Dokonuje się ono przy pomocy
modlitwy, nawrócenia serca,
wzajemnego braterskiego poznania i
dialogu teologicznego.

Kościół jest *Święty*, ponieważ jego
twórcą jest Bóg, ponieważ Chrystus
oddał się za Kościół, żeby go
uświęcać i czynić go uświęcającym,

ponieważ Duch Święty ożywia go miłością. Jako pełnia środków zbawczych świętość jest powołaniem każdego z członków Kościoła i celem całej jego działalności. Kościół jest święty, dlatego że nieustannie wydaje owoce świętości na ziemi, dlatego że jego świętość jest źródłem uświęcenia jego dzieci, chociaż na tej ziemi wszyscy uznają się za grzeszników potrzebujących nawrócenia i oczyszczenia. Kościół jest również święty dzięki świętości osiągniętej przez jego członków, którzy już są w niebie – w szczególny sposób dzięki Najświętszej Maryi Pannie – i którzy są jego wzorcami i orędownikami (por. *Katechizm*, 823-829). Kościół może być bardziej święty, poprzez zadanie świętości realizowane przez jego wiernych: osobiste nawrócenie, ascetyczną walkę, aby być bardziej podobnym do Chrystusa, reformę, która pomaga lepiej wypełniać misję i uciekać od rutyny, oczyszczenie pamięci, które

usuwa fałszywe uprzedzenia w stosunku do innych oraz konkretne wypełnianie woli Bożej w miłości.

Kościół jest *Powszechny* (Katolicki), ponieważ w nim jest Chrystus, ponieważ zachowuje wszystkie środki zbawienia dane mu przez Chrystusa i udziela ich, ponieważ jego misja obejmuje cały rodzaj ludzki, ponieważ przyjął i przekazuje w całości cały skarb Zbawienia i ponieważ ma zdolność inkulturacji, wynosząc i ulepszając każdą kulturę. Katolickość wzrasta we wszystkich kierunkach poprzez większy rozwój misji Kościoła. Każdy Kościół partykularny, to znaczy, każda część ludu Bożego, która znajduje się w komunii w wierze, w sakramentach ze swoim biskupem – poprzez sukcesję apostolską – utworzona na obraz Kościoła powszechnego i w łączności z całym Kościołem (który poprzedza ją

ontologicznie i chronologicznie) jest katolicka.

Jako że misja Kościoła obejmuje całą ludzkość, każdy człowiek, na różne sposoby, przynależy albo przynajmniej jest przyporządkowany do katolickiej jedności ludu Bożego. Jest w pełni włączony do Kościoła ten, kto posiadając Ducha Chrystusowego, jest zjednoczony więzami wyznania wiary, sakramentów, władzy kościelnej i komunii. Katolicy, którzy nie trwają w miłości, choćby byli włączeni do Kościoła, należą do niego ciałem, ale nie sercem. Ochrzczeni, którzy nie realizują w pełni wspomnianej katolickiej jedności, znajdują się w pewnej, chociaż niedoskonałej komunii z Kościołem katolickim (por. *Kompendium*, 168).

Kościół jest *Apostolski*, ponieważ Chrystus wzniósł go na Apostołach, wybranych świadkach Jego

Zmartwychwstania i fundamencie Kościoła, ponieważ z asystencją Ducha Świętego naucza i strzeże depozytu wiary otrzymanego od Apostołów oraz wiernie go przekazuje. Jest również apostolski ze względu na swoją strukturę, będąc nauczany, uświęcanym i zarządzanym do czasu powrotu Chrystusa przez Apostołów i ich następców – biskupów, w łączności z następcą Piotra. Sukcesja apostolska jest przekazywaniem – za pośrednictwem sakramentu kapłaństwa – posłania i władzy Apostołów ich następcom. Dzięki tej transmisji Kościół utrzymuje się we wspólnocie wiary i życia ze swoim początkiem, podczas gdy w ciągu wieków podporządkowuje swoją misję apostolską rozpowszechnianiu Królestwa Chrystusa na ziemi. Wszyscy członkowie Kościoła uczestniczą, zgodnie z różnymi funkcjami, w misji otrzymanej przez Apostołów, aby nieść Ewangelię

całemu światu. Chrześcijańskie powołanie jest z samej swej natury powołaniem do apostołstwa (por. *Katechizm*, 863).

Miguel de Salis Amaral

Bibliografia

Na temat Ducha Świętego

Katechizm Kościoła Katolickiego, 683-688; 731-741

Kompendium Katechizmu Kościoła Katolickiego, 136-146

Jan Paweł II, encyklika *Dominum et vivificantem*, 18 maja 1986 r., 3-26

Jan Paweł II, Katechezy o Duchu Świętym, sierpień-grudzień 1989 r.

Św. Josemaría Escrivá, homilia *Wielki Nieznajomy*, w: *To Chrystus przechodzi*, 127-138

Lektury zalecane:

Katechizm Kościoła Katolickiego,
748-945

Kompendium Katechizmu Kościoła
Katolickiego, 147-193

Św. Josemaría Escrivá, homilia
Wierność Kościołowi (4 czerwca 1972
r.), w: *Kochać Kościół*, 18-33

1 Por. II Sobór Watykański,
konstytucja dogmatyczna *Dei*
Verbum, 8.

2 „Uroczyste zstąpienie Ducha
Świętego w dniu Pięćdziesiątnicy nie
było wydarzeniem odosobnionym. W
Dziejach Apostolskich nie ma prawie
strony, na której by się nie mówiło o
Nim i o działaniu, poprzez które
prowadzi On, kieruje i ożywia życie
oraz dzieła pierwotnej wspólnoty
chrześcijańskiej (...). Ta głęboka
rzeczywistość, którą ukazuje nam
tekst Pisma Świętego, nie jest

wspomnieniem przeszłości, złotym wiekiem Kościoła, który należy do odległej historii. Jest to – pomimo nędz i grzechów każdego z nas – także rzeczywistość Kościoła dzisiejszego i Kościoła wszystkich czasów” (Św. Josemaría Escrivá, *To Chrystus przechodzi*, 127nn.).

3 Por. II Sobór Watykański, konstytucja dogmatyczna *Lumen Gentium*, 4 i 9; Św. Cyprian, *De Orat Dom*, 23 (CSEL 3, 285).

4 „Otóż kiedy wzywasz Boga Ojca, pamiętaj, że to Duch, poruszając twoją duszą, dał ci tę modlitwę. Gdyby nie istniał Duch Święty, nie byłoby w Kościele żadnego słowa mądrości ani wiedzy, dlatego że jest napisane: «Jednemu dany jest przez Ducha dar mądrości słowa» (1 Kor 12, 8) (...). Gdyby Duch Święty nie był obecny, Kościół by nie istniał. Jednakże skoro Kościół istnieje, jest pewne, że nie brakuje Ducha

Świętego” (Św. Jan Chryzostom, *Sermones panegyrici in solemnitates D. N. Iesu Christi*, hom. 1, *De Sancta Pentecoste*, 3-4, PG 50, 457).

5 Por. II Sobór Watykański, konstytucja *Lumen Gentium*, 4 i 12.

6 Por. II Sobór Watykański, konstytucja duszpasterska *Gaudium et Spes*, 22.

7 Sobór Watykański, konstytucja *Lumen Gentium*, 1.

8 Por. Ibidem, 8.

9 Por. II Sobór Watykański, konstytucja *Gaudium et Spes*, 92.